

MEMO

Aan: Gemeenteraadsleden van Langedijk en Heerhugowaard
Van: Annette Groot en Ad Jongenelen
Datum: 20 september 2021
Onderwerp: Omgevingsvisie, bestuurlijk traject.
Opgesteld naar aanleiding van vragen en opmerkingen vanuit de gemeenteraad tijdens de informatiebijeenkomst op 8 september 2021.

Waarom nu op de agenda:

- Hoe langer wordt gewacht met het vaststellen van de omgevingsvisie, hoe meer tijd er zit tussen het eindproduct dat er nu ligt en de input die inwoners, bedrijven en organisaties hebben geleverd in de afgelopen jaren. Uitstel doet wat ons betreft geen recht aan deze geleverde input en betrokkenheid. Het zou mooi zijn om met de omgevingsvisie als inspiratiedocument aan de slag te kunnen gaan. We kunnen dan met initiatiefnemers in gesprek gaan en samen verkennen hoe initiatieven, die niet passen in de geldende bestemmingsplannen en regelgeving, een meerwaarde kunnen toevoegen aan de leefomgeving.
- Met het vaststellen van de omgevingsvisie wordt een proces afgerond dat grotendeels in de afgelopen raadsperiode is doorlopen. In de vorige raadsperiode is de basis gelegd voor de gezamenlijke omgevingsvisie en is een 'houtschoolschets van de omgevingsvisie' opgeleverd als overdrachtsdocument. In de afgelopen 4 jaar is deze houtschoolschets herijkt met de huidige raden en uitgewerkt tot een omgevingsvisie. De gemeenteraden zijn vanaf het begin actief betrokken bij het proces voor het opstellen van de omgevingsvisie. Er zijn bijeenkomsten georganiseerd, zowel voor de voltallige raden als voor de raadsmeedenkgroep (een afvaardiging van de raadsfracties). In de bijeenkomsten zijn o.a. dilemma's en vragen besproken en informatie uitgewisseld.
- Het proces dat doorlopen is bij het opstellen van de omgevingsvisie is in lijn met de ambities, zoals opgenomen in het herindelingsadvies. Het gaat om de waardering en borging van de eigenheid van de leefomgeving en kernen.
- De omgevingsvisie roept geen weerstand of onvrede op bij betrokken inwoners, bedrijven, maatschappelijke partijen en ketenpartners. De tervisielegging van de omgevingsvisie is breed kenbaar gemaakt. De website van de omgevingsvisie is door 1.000 unieke bezoekers bekeken, berichten op de diverse sociale media en nieuwsbladen hebben een bereik gehad van ruim 8.000 mensen. Uiteindelijk zijn negen zienswijzen ontvangen. Het doet geen recht aan de inspanning en betrokkenheid van de indieners als de reactie op deze zienswijzen wordt doorgeschoven naar de nieuwe gemeenteraad.

Verliest de raad de sturing op ruimtelijke ontwikkelingen als gevolg van het vaststellen van de omgevingsvisie?

Nee, de raad houdt dezelfde sturing als zij nu heeft. De omgevingsvisie is een document dat initiatiefnemers moet inspireren om initiatieven zo vorm te geven en te verrijken dat er waarde wordt toegevoegd aan de fysieke leefomgeving. Met het vaststellen van de omgevingsvisie verandert er niets aan het huidige toetsingskader dat is vastgelegd in bestemmingsplannen en beleidsdocumenten.

Ook verandert er als gevolg van het vaststellen van de omgevingsvisie niets aan de door de raden vastgestelde lijsten, waarop de raden hebben aangegeven welke initiatieven zij in ieder geval niet willen zien: de zogenoemde 'verklaring-van-geen-bedenkingen' lijsten (vvgb-lijsten).

Verliest de raad dan in de toekomst grip als gevolg van de invoering van de Omgevingswet?

Nee, ook na de invoering van de Omgevingswet zal de gemeenteraad sturing blijven geven aan wensen en ideeën over hoe de fysieke leefomgeving wordt ingericht. De rol van de raad is niet verandert, zij blijft de kaders bepalen.

Op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt worden alle nu geldende bestemmingsplannen automatisch onderdeel van het nieuwe tijdelijke omgevingsplan. De gemeenten hebben dan tot 2029 de tijd om alle onderdelen van het tijdelijke omgevingsplan samen te voegen tot één omgevingsplan voor het hele grondgebied. De raad wordt betrokken bij het opstellen van het omgevingsplan voor het hele grondgebied en is ook het orgaan dat het omgevingsplan vaststelt. De raad beslist zelf welke regels ze wil handhaven, wellicht wil aanscherpen of niet wil opnemen in het nieuwe omgevingsplan. Bijvoorbeeld: maximale bouwhoogtes kunnen tot op perceelniveau worden opgenomen in het omgevingsplan, zoals momenteel in het bestemmingsplan. De raad gaat zelf over de grip, want de bevoegdheid om het omgevingsplan vast te stellen blijft een raadsbevoegdheid.

Dat geldt ook voor de hierboven genoemde vvgb-lijst. Met de komst van de Omgevingswet wordt deze lijst de komende 2 jaar omgevormd tot een lijst waarop de raad aangeeft welke initiatieven zij altijd wil zien. De raad bepaalt zelf hoe uitgebreid ze deze lijst maakt. Op de lijst met gevallen waarin verplicht advies moet worden gevraagd, kan de raad bijvoorbeeld opnemen dat ze alle plannen in Langedijk wil zien die afwijken van het geldende bestemmingsplan en waarin hoger dan 3 bouwlagen wordt gebouwd.

Wat is het verschil tussen een structuurvisie en een omgevingsvisie?

De omgevingsvisie is minder sturend opgesteld dan voorgaande structuurvisies. Dit is gedaan op basis van de uitgangspunten van de Omgevingswet en de wens vanuit de gemeenteraden om meer uitnodigend te zijn. De omgevingsvisie geeft op hoofdlijnen sturing aan de ontwikkelingen, aangevuld met in uitvoer zijnde of mogelijk nog uit te voeren acties.

Heeft de gemeenteraad hierdoor minder grip op ontwikkelingen?

Nee, de regels over wat wel of niet kan, staan in het bestemmingsplan en straks in het omgevingsplan. Dat is het toetsingskader. De omgevingsvisie dient als basis voor gesprekken bij initiatieven die niet direct passen binnen het bestemmingsplan/omgevingsplan. Insteek daarbij is: 'Ja, mits'. Ook zijn de speerpunten in de visie de basis om te bepalen welke acties nodig zijn om de doelen te behalen. Dit kan binnen de door de raad vastgestelde kaders worden uitgewerkt in een (beleids)programma en/of rechtstreeks als toetsbare regel in het omgevingsplan worden opgenomen.

Hoe kan binnen het bestuurlijk proces van vaststelling de verbinding worden gemaakt tussen de gemeenteraden van Langedijk en Heerhugowaard?

Met de griffie van beide gemeente is gekeken naar een mogelijkheid om recht te doen aan de afzonderlijke behandeling, als ook het belang van een gelijkkluidend besluit van beide gemeenteraden.

Hieruit is onderstaand voorstel gekomen:

De omgevingsvisie volgt het traject van afzonderlijke commissie/forum behandeling. Blijkt tijdens de commissie-/forumbehandeling dat er geen behoefte is aan het indienen en afstemmen van amendementen en moties, dan wordt de omgevingsvisie volgens planning

vastgesteld in de afzonderlijke raden. Is er wel aanleiding om moties en amendementen in te dienen en af te stemmen, dan wordt hiervoor ruimte gereserveerd in de fusieraad op 13 oktober. Indien er dan overeenstemming is en er over gestemd kan worden, dan wordt de fusieraad direct gevolgd door twee afzonderlijke raadsvergaderingen. Daar wordt dan over moties en amendementen gestemd en over de (eventueel geamendeerde) omgevingsvisie.

Om dit proces op deze manier te kunnen laten verlopen is het nodig om bij de behandeling (vaststelling) van de agenda voor de fusieraad op 13 oktober dit agendapunt onder voorbehoud op te nemen. Hiervoor wordt in de conceptagenda een agendapunt "bespreking moties en amendementen omgevingsvisie" opgenomen. In een annotatie wordt vermeld dat de omgevingsvisie alleen in de fusieraad behandeld wordt als tijdens de commissie/forumvergadering in week 39 ingebrachte of aangekondigde moties daar aanleiding voor geven (afstemming/harmoniseren/eensluidend maken).